

Forslagsstiller: Einar Hagness

TILBAKE TIL NORMALEN?

Coronakrisen har ført til en debatt om hvordan gjenoppbyggingen må brukes til en grønn omstilling. Samtidig uttales det at «vi skal tilbake til normalen». Det snakkes om hvordan vi har lært å sette pris på ikke-materielle verdier. Samtidig er fokuset å få opp igjen forbruket.

Krisen i økonomien måles ved lavere vekst og fallende nasjonalprodukt. Det er ikke underlig. Slik vi har innrettet oss, taper alt for mange mennesker livsgrunnlaget når økonomien stagnerer. Vi har gjort oss avhengige av at pengestrømmene ikke stopper opp. Krisen kunne vært målt i manglende omfordeling. Vi har en fordelingskrise.

Fremtiden er satt på dagsorden, men alt for få av de toneangivende politikerne stiller de grunnleggende spørsmålene ved hvorfor økonomien er så sårbar. Økonomien omtales som et system styrt av naturlover. Lover som bestemmer at all utvikling vil stoppe dersom veksten synker. Redselen for at økonomien skal stagnere, er den største hindringen for å erkjenne at vi må stoppe rovdriften på kloden og den akselererende klimakrisen. Det er fortvilet at vi tror vi er avhengige av en uendelig vekst for å fordele verdiene rettferdig. Vi har en politisk krise.

Tiden er inne for å støtte alle slags praktiske initiativ som, parallelt med markedsøkonomien, kan vise hvordan vi kan organisere verdiskaping som tar hensyn til miljø og sosial bærekraft. Vi må trekke fram eksempler på økonomisk organisering som kan bryte med markedsøkonomiens tvangstrøye og utvikle ikke-kommersielle sektorer som landbruks-, fiske- og handelssamvirker, boligkooperativer, medarbeidereide bedrifter m.fl. Vi må støtte nettverksbygging blant dem som organiserer levedyktige alternativer. Vi må legge til rette for økt teoretisk forståelse av økonomiske sammenhenger og samle ulike teoretiske modeller. Vi må styrke fagbevegelsen som kjemper mot de utålelige utslagene av dagens økonomiske politikk. Vi må støtte politikere som kjemper for reformer som kan åpne for større endringer i fremtiden. Vi må bygge bro mellom alternative idealister og dem som prøver å reformere dagens system.

Vi må bryte dogmet som sverger til ukritisk vekst, vi må slutte å tenke at ingenting nytter. Vi må samle dem som tenker annerledes. Vi skal gjøre det vi kan for ikke å komme «tilbake til normalen».